

# Csepreg és vonzáskörzetének Erdészeti Térségfejlesztési terve

## Mire jó egy fejlesztési terv?

### Kinek kell ez?

Mi, erdészek tudjuk, és a Buenos Aires-i konferencia óta büszkén hirdetjük, hogy az erdőnek a gazdasági szerepén túl más fontos szerepei is vannak. Aki nem erdőtulajdonos, az is részesül az erdők jótékony hatásaiból. Erdeink egyre jelentősebb szerepet játszanak a jó levegő, a tiszta ivóvíz, a por, a zajszűrés, az erdős környezetben való üdülés, kikapcsolódás, feltöltődés révén az életminőség javulásában, a rekreációban.

Eddig (a sokat emlegetett szén-dioxid-elnyelés, környezetszennyezés csökkentése mellett) ezt úgynevezett externális hatásként, egyfajta ingyenes, kezdettől fogva meglévő adományként természetesnek vettük, azonban többek között a szabadidős tevékenységek szokásainak változásával ez már nem elég. A mai elvárások kevés kivételtől eltekintve az erdőt is az európai, ember formálta kultúrtáj részeként kezelik. Az erdő ezen hatásait erősíteni, feltárni, és esetenként műszaki berendezésekkel növelnünk kell.

Bizonyára az Erdészeti Lapok olvasói közül is nagyon sokan sokszor „hűsbavágoan” érzik az erdővel és erdészeti szakismeretekkel nem rendelkező, de az erdővel szemben hatalmas elvárásokkal fellépő civilek nem is mindig átgondolt megjegyzéseit. Ezt bizony ma már egyre nehezebb kivédeni, ezért célravezetőnek tűnik, ha tervezetten egyéges keretekbe foglalva próbálunk elébe menni az igényeknek.

A tisztelt Olvasó mondhatja, hogy ni csak, ezek felfedezték a spanyolviaszt!

Hát igen, semmi új nincs ebben, azonban a „pályán kívüli bekiabálókat”, a terepbicikliseket, a quadosokat, tereplovaglókat egyre nehezebb eltanácsolnunk. Korábban ilyen nem volt, és fel kell készülnünk egy újfajta erdőkezelésre, a szakmánknak ki kell fognia a szelet ebből a vitorlából. Így is sok méltatlan támadás ér bennünket, ezért úgy véljük, hogy az egyre szűkülő erőforrásaink érdekében a közönségkapcsolatainkat erősíteni kell.

A Vas megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóságán (a korábbi Állami Erdészeti Szolgálat Szombathelyi Igazgatósága) is ennek jegyében kívánjuk átalakítani és bővíteni az

eddig hagyományos, az erdők kezeléséhez fűződő, feladatainkat. Ezt szem előtt tartva, a hagyományos erdőgazdálkodói tevékenység kereteinek figyelemmel kísérése mellett nyitni kívánunk az erdőtulajdonnal nem rendelkező, de az erdővel kapcsolatba kerülő többség felé. Ennek érdekében 2006-ban az MGSZH Regionális Térségi és Zöldövezeti Tervező Osztállyal (a korábbi ÁESZ Térségfejlesztési és Zöldövezet Tervező Iroda) karöltve a Vas megyei Csepreg város és környéke térségére az érintett önkormányzatok kezdeményezésére úgynevezett *erdészeti fejlesztési tervet* készítettünk. A munkát az FVM Természeti Erőforrások Főosztálya finanszírozta.

### Miért kínálta „tálcán” magát a fejlesztési terv?

A Kőszeg-Alsóerdő-csepregi erdőtömb számos történelmi emlékhely és turisztikai látványosságot kínál. A közel 3500 ha területű egybefüggő erdőtömbön áthalad az országos ismertségű és jelentős turistaforgalmú Országos Kéktúra útvonal, melynek nyugati kezdőpontja a közeli Írottkőn van. A környék idegenforgalmi adottságai kedvezőek: vonzó táj, kellemes klíma, számottevő kulturális emlék és jelentős termálfvzékincs, a nyugati határszélből adódó kedvező földrajzi helyzet jellemzi a térséget.

Az önkormányzatok az ökoturizmus fejlődésének elősegítésében alapvetően érdekeltek. Területi elhelyezkedésük és természeti adottságaik igen kedvezőek, hiszen környezetükben található a jelentős látogatottsággal bíró Kőszegi-hegység, illetve az európai hírű gyógy- és wellness-fürdők, Bük, illetve Locsmánd (Lutzmannsburg). Ezen helyszínek közötti kerékpárutakkal megteremthető a szomszédos területek (akár országhatáron átnyúló) látogathatósága. A tervezett nyomvonallevezetés biztosítja a meglévő látványosságok bemutatását, a Csepreg-Benehegyi Parkerdő és szőlőhegy feltárását, a települések belterületeinek bekapcsolását, az országhatár túloldalán található települések és idegenforgalmi centrumok bekötését.

Szükség van olyan erdőterületet érintő látványos közcélú fejlesztésre, amely tartalmaz és érdekes programot tud nyújtani az érdeklődők, a kirándulók számára. Ezen túlmenően a meg-

lévő pihenőhelyek egységes szemléletű közjóléti fejlesztésére, valamint csekély mértékben új helyszínek létesítésére is igény mutatkozik. A területen megtalálható szép számú forrás kataszterét, a tennivalók körének meghatározását szintén el kellett végezni.

Az újonnan elkészített településrendezési tervek számottevő véderdősávtelepítési előírást tartalmaznak, továbbá a Répce folyón tervezett Bük-góri Víztározó védőfásítása közcélú fejlesztést is igényel. A fátlan síksági részeken tájfasítás elvégzésére van szükség.

Az erdőtömb körüli peremterületeken közel ötszáz hektáryi kezeletlen, felhagyott egykori gyümölcsös és igen jelentős tételben gazdasági küszöbhatár körüli szántó művelési ágú földrészlet kapcsán alternatív hasznosításként az erdőtelepítés is szóba került. Ezért a terv szerves részeként átfogó erdőtelepítési tervdokumentációt is készítettünk.

A fejlesztési terv a jövőben benyújtandó pályázatok műszaki mellékleteként is felhasználható.

A fejlesztési terv összeállításánál a fentiekben túlmenően figyelembe vettük a kistérségi, valamint megyei területfejlesztési koncepciókat, az Írottkő-Natúrpark célkitűzéseit, a történelmi emlékhelyekkel kapcsolatos egyházi elképzeléseket. A fejlesztési irányokat és lehetőségeket „menet közben” többször is egyeztetjük az érintettekkel s elvégeztük a szükséges módosításokat.

A tervben foglaltak nemcsak az elkövetkező egy-két év beruházási elképzeléseit fogalmazzák meg, hanem 8-10 évre szóló programot is tartalmaznak. Tervünk olyan átfogó erdészeti térségfejlesztési terv, amely középtávra összegyűjti a tervezett erdészeti közjóléti és egyéb turisztikai beruházásokat, és megadja azok leírását, jelen áron kalkulált költségbeccsléssel.

### Forrás a fejlesztéshez

Az elmúlt hónapokban elkészült az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP). A program több fejlesztési irányt határoz meg, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) forrásaiból 2007-2013 közötti időszakban. Ehhez kapcsolódva a fejlesztési tervünkben foglalt beruházások a következők szerint támogathatók:

- Erdészet
  - mezőgazdasági területek erdősítése
  - erdők környezeti állapotának fenntartása
  - hagyományos erdészeti tevékenységek támogatása
  - az erdők ökológiai, ökonómiai és szociális funkcióinak bővítése
  - Vidéki vállalkozásfejlesztés
    - turisztikai tevékenységek ösztönzése
    - falusi turizmus fejlesztése a vidéki területek természeti és kulturális örökségének megőrzésével együtt
    - Falumegújítás és a vidéki örökség megőrzése
    - Helyi közösségek fejlesztése.

Az ÚMVP-hez kapcsolódó rendeletek az erdészeti térségfejlesztési terv zárásának időszakában készültek, így nincs még lehetőség arra, hogy a végrehajtott rendeleteket pontosan megadjuk.

A fentiekben túlmenően megmarad a LEADER programon belül eddig felállt s ez után létesülő Helyi Akciócsoportok (Írott Kőr Ereje Helyi Akciócsoport) vidékfejlesztési szerepe. Ezt a tevékenységi kört az ÚMVP IV. intézkedéscsoportja foglalja magában.

A jelenlegi uniós Strukturális Alapok egy része a – ROP, KIOP, HEFOP – kis változtatásokkal tovább fognak élni. Így a tervezett beruházások finanszírozhatósága ügyében a Nyugat-Du-

nántúli Regionális Fejlesztési Ügynökségnek a jövőben is meghatározó lesz a szerepe.

A fentiekben túlmenően továbbra is szükség lesz a pályázó saját erőforrásainak bevonására.

A fejlesztési terv készítése nagy nyilvánosság előtt zajlott, aminek következtében régió-szerte ismertebb lett az ilyen irányú tevékenységünk. Ennek nyomán másutt is komoly igény mutatkozik a fejlesztési tervek készítésére. A jövőre vonatkozóan a Vas megyei MGSZH Erdészeti Igazgatósága a régió más részeit is sorra fogja venni, a lehetőségei függvényében.

**Kelemen Géza**

## 2007-ben ismét MUZSIKÁL AZ ERDŐ

### Mátrai Művészeti Napok

A 2007. évben immár negyedik alkalommal szervezzük a Muzsikál az erdő Mátrai Művészeti Napok rendezvény-sorozatát.

*Időpont, helyszín:* A programok a Mátra erdőségeiben 14 helyszínen valósulnak meg 2007. június 30-tól július 8-ig, 9 napon keresztül a Mátra lábától Galyatetőig, ahol az erdő a maga tisztaságával körülöleli a résztvevőket. Ebben az évben új helyszín Szurdokpüspöki.

A megnyitó rendezvényre június 30-án, Mátramindszenten kerül sor. A záróeseménynek pedig hagyományosan Fenyvespuszta ad otthont.

#### *Küldetés, célok:*

Mai felgyorsult világunkban nap mint nap érezzük a lélek és a természet pusztítását. Az aggasztó társadalmi-tervezési folyamatokat egyre többen próbálják megállítani. Művészek küzdenek a lelki sivárság ellen, az erdészek, természetvédők az erdők, a természet megőrzéséért. Most létrejött egy összefogás művészek, erdészek és az ország kulturális életét, az erdőt féltő és fel-emelni akaró emberek között. A cél egy olyan aktív szabadidő eltöltési alternatíva megteremtése a térség lakóinak, turistáinak, gyermekeinek, mely kötődik mind a zenéhez, mind az erdőhöz.

Hangoljuk rá magunkat a rendezvényekre! Szívjuk magunkba az erdő friss levegőjét, gyönyörködünk szépségeiben, és közben hagyjuk szabadon szárnyalni lelkünket! A résztvevők közelebb kerülnek a művészetekhez és az erdőhöz egyaránt. A zene segít a környezetkultúra terjesztésében, az erdő,

pedig abban, hogy a művészetek valóban megérintsék az embereket.

#### *Hagyományos programok:*

- erdei és templomi koncertek
- erdei kirándulások erdészek vezetésével
- gasztronómiai programok (borkóstoló) – falusi vendéglátás
- ismeretterjesztő előadások, kiállítások, népzene, néptánc

A programokon az erdei gondolatok, a környezettudatosság, a zene lélekemelő élménye kerül előtérbe. Erdei kirándulások kapcsolódnak össze komolyzenei koncertekkel.

Ez nem egy valóság-show-s hatásadászat.

Bár az egész programsorozat laza, szórakoztató jellegű, mégis a valódi értékeket erősíti.

A zene és az erdő ilyen közös megjelenése egyedülállóvá teszi a rendezvényt országos szinten is.

#### *Előadók, művészek:*

A programok megvalósításában több mint 200 zenész, művész, erdész, önkor-

mányzati vezető vesz részt. Ez mindenképpen példamutató összefogásnak tekinthető a közös célok eléréseért.

A rendezvény lehetőséget nyújt a térség művészeinek, valamint a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem fiatal tehetséges művészeinek a bemutatkozására.

#### *Résztvevők :*

Több ezer ember részvételére számítnak. Elsősorban a helyi lakosságra, családokra, üdülőkre, gyerekekre, minden érdeklődőre.

*A részletes program, egyéb információk:* [www.egererdo.hu/muzsikal](http://www.egererdo.hu/muzsikal) weboldalon a későbbiek folyamán.

Kapcsolat: Mb.:30/9 288 008; Tel.: 32/353-281;

e-mail: [batonytereny.eerd@egererdo.hu](mailto:batonytereny.eerd@egererdo.hu)

Az előzetes sajtótájékoztató várhatóan június közepén a Magyar Állami Operaházban lesz.

#### **Szabó Lajos**

erdőmérnök,

a „Muzsikál az erdő” főszervezője

## Szén-dioxid tó

Folyékony halmazállapotú szén-dioxidot fedeztek fel Japán és német kutatók a tengerfenéken. Most talán arra a kérdésre is választ kaphatnak a tudósok, hogy a klímaváltozást előidéző szén-dioxid „eltüntethető-e” a légkörből. Az üvegházhatás egyik legfőbb okozójára, a szén-dioxid csökkentésére már sokféle módszert kitaláltak - többek között a gáz összegyűjtését és föld alá rejtését. Ez utóbbi mutatkozott eddig a legmegvalósítha-

több ötletnek, noha veszélyei ennek a módszernek is vannak. Nem zárható ki teljesen, hogy a kimerült földgázmezőkből egyszer csak megszökik az ott foglyul ejtett szén-dioxid. Most kutatók új megoldást javasolnak a felesleges szén-dioxid tárolására: a szén-dioxidot a tengerfenék üledékébe sajtolják be. Ott a gáz az alacsony hőmérséklet és a nagy nyomás hatására folyékonyvá válna, ráadásul a tengerfenék és a tenger hideg vizének találkozásánál bizonyos értelemben meg is fagyyna, ami megakadályozná kiszabadulását.

*(Élet és Tudomány)*